

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО РУХУ СЕРЕД СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

(на прикладі Львівської області)

МИКОЛА КОСТЬ

Львівський державний інститут фізичної культури

У наш час відбуваються складні соціально-економічні перетворення у всіх сферах життя, в тому числі і в галузі фізичної культури та спорту. Особливо це позначається на розвитку фізкультурно-спортивного руху в сільській місцевості. Це пов'язано з негативними демографічними змінами, відчутним погіршенням фінансового, матеріально-технічного та скороченням кадрового забезпечення фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення.

Метою нашої роботи є вивчити та проаналізувати соціально-економічні показники розвитку фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення у Львівській області.

Вибір Львівської області як суб'єкта дослідження є не випадковим. Нами проаналізовано, що серед 24 областей України та Автономної Республіки Крим Львівська область посідає перше місце за кількістю сільських мешканців. За даними статуправління, середньорічна чисельність наявного сільського населення Львівщини у 1997 році становила 1074,6 тисяч осіб. Область нараховує 20 районів на території яких розміщені 1853 населених пункти. Зауважимо, що територія області складається як з густонаселених промислових районів, так із рівнинних сільськогосподарських та гірських районів зі складними кліматичними та природними умовами.

За останні 7 років згідно до статистичної звітності обласного ФСС "Колос" у Львівській області значно скоротився обсяг залучення сільського населення до занять всіма видами фізкультурно-спортивної роботи (таблиця 1).

Загальна кількість сільського населення, що займається фізичною культурою, у 1997 році становила 51574 тис. осіб, що на 16% або 9553 осіб менше у порівнянні з 1991 роком. Зменшується кількість колективів фізичної культури, у яких проводиться фізкультурно-оздоровча та спортивна робота. Їх кількість у 1997 році становить 559, тоді як у 1991 році їх було 584.

Важлива роль у фізкультурно-спортивній діяльності в сільській місцевості належить фізкультурним фахівцям. Проте, спостерігається тенденція до зниження рівня загальної кількості інструкторів-методистів з фізичної культури. Так у 1991 році на Львівщині налічувалося 54 особи, а у 1997 році їх кількість зменшилась на 30% і становила лише 38 осіб. Впродовж 1991-1997 років у селах Львівської області на 35% зменшилася кількість штатних фізкультурно-спортивних працівників, що у 1997 році їх кількість становила 56 осіб.

Однією із основних причин занепаду фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення є зменшення фінансування на розвиток фізичної культури і спорту.

У фізкультурно-спортивному русі Львівської області впродовж багатьох років накопичено великий досвід фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності. Незважаючи на скрутне економічне становище, в багатьох селах та районах Львівщини, зусиллями районних адміністрацій, сільських Рад, сільських колективів фізичної культури зберігається набуте, розвиваються традиційні форми роботи та вишукуються нові, такі, як проведення культурно-спортивних свят "Козацькі забави", "Спортивні ігри" присвячені Дню незалежності України та Дню працівника сільського господарства тощо. Тобто, в останні роки окреслюються нові засоби та форми фізкультурно-масової роботи, які активно впливають на залучення сільського населення до масових оздоровчих і спортивних заходів.

Таблиця 1

Соціально-економічні показники розвитку фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення Львівської області, за 1991-1997 роки.

Показник	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Загальна чисельність сільського населення (тис. осіб)	1855	1855	1854	1854	1854	1854	1853
Чисельність сільського населення в сільській місцевості (тис. осіб)	1099,3	1091,7	1086,7	1082,3	1078,9	1077,2	1074,6
Чисельність штатних працівників фізкультурно-спортивної роботи (тис. осіб)	584	526	515	537	559	567	559
Чисельність осіб, які займаються фізичною культурою системою в сільській місцевості (тис. осіб)	61127	58690	57718	56872	58373	50756	51574
Чисельність штатних працівників фізкультурно-спортивної роботи в сільській місцевості (тис. осіб)	86	85	83	79	69	58	56

штатних фізкультурних працівників в колективах фізичної культури та фізкультурно-спортивних клубах з них:							
6. Інструктори-методисти з фізичної культури і спорту (кількість осіб)	44	43	41	41	35	33	31
7. Тренери-викладачі з видів спорту (кількість осіб)	35	35	35	31	27	23	23
8. Працівники спортивних споруд (кількість осіб)	7	7	7	7	7	2	2
9. Загальна кількість спортивних споруд з них:	914	912	885	902	917	920	917
10. Стадіони з трибунами на 1500 місць і більше (кількість)	10	10	12	14	14	14	14
11. Спортмайданчики і футбольні поля (кількість)	878	876	848	863	878	881	877
12. Спортивні зали (кількість)	22	22	21	21	21	21	22
13. Плавальні басейни (кількість)	4	4	4	4	4	4	4

В той же час аналіз діяльності районних фізкультурно-спортивних організацій показує, що найслабшою ланкою в розвитку фізкультурно-спортивного руху залишаються гірські райони Львівщини (Старосамбірський, Сколівський, Турківський), в них фізична культура і спорт розвиваються слабо і нерівномірно. В деяких фізкультурно-спортивних організаціях області спостерігається неефективна фізкультурно-оздоровча і спортивна діяльність. Недостатньо використовуються форми масової фізичної культури і спорту з метою зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, відновлення працездатності, організації активного відпочинку сільських мешканців.

Зауважимо, що заняття фізичною культурою і спортом для більшості сільського населення проводяться безсистемно і нерегулярно. Багато колективів фізичної культури діють формально, в них не проводиться фізкультурно-оздоровча і спортивна діяльність. Також відчуваються серйозні недоліки в організаційній роботі сільських колективів фізичної культури, районних спорткомітетів щодо розвитку масовості окремих видів спорту.

Відсутність у селах матеріального забезпечення - ще одна з основних причин занепаду фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення. У 1997 році кількість спортивних споруд в селах Львівської

області, (не враховуючи об'єкти відділів освіти) становила 917 одиниць, тобто 0,5 об'єкта на одне село.

При цьому треба врахувати, що голови районних рад фізкультурно-спортивного товариства "Колос" при складанні звітів значно завищують кількість фізкультурників, подають недостовірну інформацію щодо кількості спортивних споруд. У графу наявності стадіонів заносять звичайні футбольні поля, на яких, крім футбольних воріт і декількох лавок, нічого немає. А в графу спортивних майданчиків і футбольних стадіонів заносяться звичайні галявини, або навіть їх відсутність. Таким чином, в не повній мірі статистичні звіти відображають реалії часу.

Висновок:

Проведений аналіз стану фізкультурно-спортивного руху серед сільського населення Львівської області підкреслює, що сьогодні в селі спостерігається занепад фізичної культури і спорту.

Основними причинами такого стану є відсутність належного фінансування, проблеми кадрового та матеріального забезпечення, слабкий контроль на місцевому рівні за ходом виконання Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні. - К., 1994. - 34 с.
2. Про становище молоді в Україні (за підсумками 1997 року). Звіт голові Президенту України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України. - К.: НВФ "Студцентр" / НІКА-Центр, 1998. - 148 с.
3. Григоренко О.П., Свіргунець Є.М. Вплив фізичної культури і спорту на соціальне самопочуття сільської молоді України 1960-1990-ті роки. ДДРФК. Молодіжні проблеми в Україні: стан та шляхи вирішення. - Львів, 1997. - С. 49-53.
4. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1992 року. - Львів, 1992. - 23 с.
5. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1993 року. - Львів, 1993. - 51 с.
6. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1994 року. - Львів, 1994. - 46 с.
7. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1995 року. - Львів, 1995. - 45 с.
8. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1996 року. - Львів, 1996. - 37 с.

9. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1997 року. - Львів. 1997. - 39 с.

10. Львівське обласне управління статистики. Чисельність населення Львівської області на 1 січня 1998 року. - Львів. 1998. - 40 с.

11. Статистичні звіти Львівської обласної ради кооперативно-профспілкового фізкультурно-спортивного товариства "Колос" за 1991-1997 роки.

SOCIO-ECONOMICAL INDECES OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT MOVEMENT DEVELOPMENT AMONG RURAL POPULATION (on Lviv region example) MYKOLA KOST

Lviv State Institute of Physical Culture

Indeces of physical education and sport movement development among rural population in the Lviv region during the period of 1991-1997 are being depicted in the article. Analysis of personnel and material maintenance of physical education and sport movement in one of the region of Ukraine has been made.

КАДРОВІ ПРОБЛЕМИ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ

АННА МАТВІЇВ

Львівський державний інститут фізичної культури

У збереженні та зміцненні здоров'я людей, зростанні культурного та освітнього рівня, підвищенні працездатності важливу роль може відігравати туристично-рекреаційна діяльність. На думку фахівців Карпатський регіон об'єктивно має всі необхідні передумови для розвитку (1,2,3,4,5).

Як правило, рекреаційно-туристична діяльність здійснюється в межах певних рекреаційно-туристичних комплексів (РТК). Це поняття охоплює рекреаційно-туристичні ресурси природного і соціального походження, а також наявну інфраструктуру. РТК може бути різного рівня, починаючи від окремої турбази, санаторію, кемпінгу і закінчуючи окремими регіонами і навіть державами (2).